



# FRÉTTABRÉF BSSL

## EFNI BRÉFSINS:

|   |   |
|---|---|
| Fyrstu niðurstöður úr rekstri Sunnu-búa ..... | 2 |
| Hækkun á mjólkurverði ....                    | 2 |
| Sæðisdropinn 2/2007.....                      | 3 |
| Álag á sumarslátrun .....                     | 3 |
| Betri nýting sjálfvirkar mjalta-tækni .....   | 4 |
| Starfsmannahald .....                         | 5 |
| Sómi .....                                    | 6 |
| Síðsumarsýningu seinkað..                     | 6 |
| Sauðfjárrækt .....                            | 7 |

## Á DÖFINNI:

- **31. ágúst 2007**  
Síðsumarsýning  
kynbótahrossa á  
Gaddstaðafötum  
27. - 31. ágúst 2007

## Umsóknir um líflambakaup haustið 2007

Umsóknir um líflambakaup haustið 2007 verða að berast Landbúnaðarstofnun fyrir 1. ágúst n.k. Að vanda er hægt að koma umsóknum til sauðfjárræktarráðunauta Búnaðarsambandsins fyrir þann tíma. Athygli er vakin á því að engar líkur eru á því að bændur fái leyfi til líflambakaupa ef ekki er sótt um fyrir 1. ágúst.

## Sumarlökun

Skrifstofur Búnaðarsambands Suðurlands verða lokaðar vegna sumarleyfa frá og með mánudeginum 16. júlí n.k. til og með föstudeginum 27. júlí n.k. Opnað verður á nýjan leik mánudaginn 30. júlí n.k.

Vegna þessa er óskað eftir að heysýnum úr fyrri slætti verði skilað fyrir 15. júlí n.k. og að mjólkurskýrslum fyrir júnímánuð verði skilað fyrir 10. júlí n.k.

## Lagt til að útflutningshlutfall kindakjöts verði allt að 16%

Markaðsráð hefur sent frá sér tillögu um útflutningshlutfall kindakjöts 2007-08 og er lagt til að útflutningshlutfallið verði eftirfarandi:

Til 9. september - 10%

10. september til 7. nóvember - 16%

Frá 8. nóvember - 10%

Jafnframt stefnir Markaðsráð að því við næstu ákvörðun að útflutningsprósentan verði jafn há allt tímabilið en verði ekki þrepaskipt eins og verið hefur undanfarin ár.

Tillagan verður síðan tekin fyrir hjá stjórn Bændasamtaka Íslands en það er síðan landbúnaðarráðherra sem endanlega tekur afstöðu til þess hvert útflutningshlutfallið verður.

Ljósmyndakeppni BSSL og TRS 2007

Hver þátttakandi má skila inn allt að 5 myndum og verður myndefnið að vera tengt landbúnaði. Æskilegt er að myndum sé skilað á "dígital" formi með a.m.k. 180 px upplausn.  
Sendu má myndir á bssl@bssl.is eða til búnaðarsambands Suðurlands - Austurvegi 1 - 800 Selfoss fyrir 31. ágúst 2007.  
Nánari upplýsingar á www.bssl.is

Takið þátt - góð verðlaun í boði!

## Fyrstu niðurstöður úr rekstri SUNNU-búa 2006 - Vaxtakostnaður eykst verulega -

Unnið er að uppgjöri ársreikninga kúabænda á Suðurlandi vegna rekstrar árið 2006. Alls taka þátt í verkefninu milli 80-90 kúabú. Til að fá fyrstu vísbendingar um afkomu ársins 2006 hefur verið tekið saman yfirlit um rekstrartölur 28 kúabúa á Suðurlandi árin 2006 og þær bornar saman við rekstur sömu búa 2005. Ljóst er að heildarafkoma þessara búa er mjög breytileg og mjög háð skuldastöðu búanna

Vegna hærra vaxtastigs á innlendum lánum árið 2006 en árið áður, þá eykst vaxtakostnaður verulega milli ára. Kemur þetta einkum fram á búum sem hafa hafa staðið í fjárfestingum síðustu misseri. Á móti kemur tekjuaukning á þeim búum sem framleiddu umfram greiðslumark.

Í breytilega kostnaðinum hækka liðirnir aðkeypt fóður um talsvert og rúlluplast, reiknað sem kr/líter. Á móti kemur lækkun búnaðargjalds og sæðingargjöld falla að verulegu leyti út.

Meðal annarra athyglisverðra niðurstaðna úr þessum samanburði má nefna:

- ❑ Meðalinnlegg þessara 28 kúabúa í afurðastöð árið 2006 voru 249.929 lítrar og hafði framleiðslan aukist milli ára um rúmlega 33.000 lítra eða um 15% aukning sem verður teljast mjög mikil aukning á ekki lengra tímabili
- ❑ Þessi 28 bú eru með um 15% af heildarmagni mjólkur í afurðastöð MS á Selfossi árið 2006
- ❑ Afurðastig búanna hækkar um 4,1% milli ára miðað við innlagt magn á árskú, úr 5.116 lítrum upp í 5.327 lítra
- ❑ Búgreinatekjur þessara 28 búa hækka úr 20,1 milljón króna upp í 23,4 milljónir árið 2006 eða um 16,7% miðað við verðlag hvors árs um sig.
- ❑ Hins vegar verður raunlækkun (samanburður gerður á verðlagi ársins 2006) á búgreinatekjum milli ára á þessum búum, mælt í krónum á líter, **úr 98,8 krónum niður í 93,7 krónur vegna ársins 2006. Mismunurinn er 5,1 kr/l** og skýrist m.a. af töluverðri umframframleiðslu á þessum búum sem nutu þá ekki nema að hluta beigreiðslna á þá framleiðslu, í öðru lagi að við aukningu á greiðslumarki á milli ára á landsvísu, þá lækka beigreiðslur á lítra sem aukningunni nemur, í þriðja lagi er í mjólkursamningi ákvæði um raunlækkun greiðslna ár hvert um 1%. Loks er þess að geta að einn hluti greiðslna núgildandi samnings fer til að kosta að verulegu leyti sæðingargjöld kúabænda en ekki sem beigreiðslur á hvern líter.

❑ **Breytilegur kostnaður lækkar milli ára, mælt sem kr/líter úr 35,3 kr/l á þessum 28 búum árið 2005 niður í 34,5 kr/l, reiknað á verðlagi 2006.**

❑ Framlegðarstig þessara búa lækkar heldur milli ára og er 63,2% en var árið 2005 64,4%. Ástæðuna er fyrst og fremst að leita í tekjuþættinum þar sem verður raunlækkun milli ára kr/l.

❑ Fjármagnsgjöld hækka umtalsvert milli ára á þessum búum eða úr 20,6 kr/l 2005 upp í 24,8 kr/l í árslok 2006. Kemur þar til hærra vaxtastig auk verðbótaþáttar. Þá aukast skuldir þessara búa milli ára um 11,5% en áhrif verðbótaþáttarins á höfuðstól innlendra lána eru þar afgerandi.

Margrét Ósk Ingjaldsdóttir  
Runólfur Sigur Sveinsson

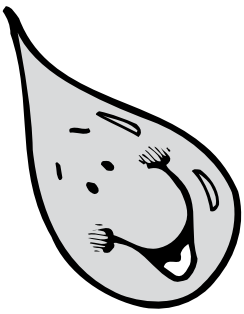
## Hækkun á mjólkurverði til bænda

Mjólkurverð til bænda hækkar frá og með 1. júní s.l. um 1,19 kr/l. Hækkunin er tilkomin leiðréttingar á launalið verðlagsgrundvallar.

S.l. haust tilkynntu Samtök afurðastöðva í mjólkuriðnaði (SAM) að þau myndu taka á sig, að lágmarki, hækkun launaliðar mjólkurframleiðenda skv. verðlagsgrundvelli kúabús í tengslum við raunlækkun á heildsöluverði mjólkurvara. Sú ákvörðun SAM nær til þess tímabils sem verðstöðvun á mjólkurvörum á heildsöluþingi gildir en ákvörðunin var tekin í október 2006.

Frá 1. september sl. til marsbyrjunar í ár hefur launavísitala hækkað um 5,45% og er hluti afurðastöðvanna í hækkun launaliðar því 1,19 kr/l. Lágmarksverð mjólkur til framleiðenda hækkar sem því nemur, úr 47,45 kr/l. í 48,64 kr/l. frá 1. júní 2007.

Heildsöluverð mjólkurvara tekur ekki breytingum vegna þessa en það hefur verið óbreytt frá 1. janúar 2006. Á tímabilinu frá janúar 2006 til maí 2007 hefur vísitala neysluverðs hins vegar hækkað um 8,5% og er raunlækkun heildsöluverðs mjólkurafurða sem því nemur á tímabilinu.



# SÆÐISDROPINN

2/2007

Óreynd naut í dreifingu núna eru úr seinni hluta 2005 árgangsins en dreifing úr nautaárgangi 2006 er ekki hafin. Þau óreyndu naut sem núna er að finna í kútum frjótæknanna eru:

Goði 05025 frá Brúnastöðum, Flóa. F. Stígur 97010, mf. Punktur 94032.

Baugur 05026 frá Kotlaugum, Hrunamannahr. F. Stígur 97010, mf. Punktur 94032.

Gaukur 05027 frá Brúnastöðum, Flóa. F. Stígur 97010, mf. Punktur 94032.

Vindill 05028 frá Ytri-Tjörnum, Eyjafirði. F. Stígur 97010, mf. Kaðall 94017.

Brandur 05029 frá Dalbæ, Hrunamannahr. F. Byllur 97002, mf. Frískur 94026.

Herkúles 05031 frá Bessastöðum, Heggstaðanesi. F. Stígur 97010, mf. Frískur 94026.

Stjarni 05032 frá Stakkhamri, Snæfellsnesi. F. Stígur 97010, mf. Kaðall 94017.

Frami 05034 frá Skúfsstöðum, Hjaltadal. F. Stígur 97010, mf. Kaðall 94017.

Sússi 05037 frá Hóli, Svarfaðardal. F. Stígur 97010, mf. Kaðall 94017.

Röskur 05039 frá Brúnastöðum, Flóa. F. Stígur 97010, mf. Rosi 97037.

Ljúfur 05040 frá Núpstúni, Hrunamannahr. F. Teinn 97001, mf. Kaðall 94017.

Bifur 05041 frá Helgavatni, Pverárhlið. F. Hersir 97033, mf. Almar 90019.

Gimli 05042 frá Gerishlið, Flókadal. F. Stígur 97010, mf. Hafur 90026.

Þau naut sem fallið hafa út úr seinni hluta 2005 árgangsins eru Kópur 05030, Svalbarði 05033, Tugur 05044 og Vegur 05045 ýmist vegna þess að þau gáfu ekki nothæft sæði eða stukku ekki. Þar með er 2005 árgangurinn einn sá stærsti sem farið hefur í dreifingu en nú þegar eru 30 naut farin í dreifingu og tvö naut bíða enn ákvörðunar þar að lútandi. Árgangurinn gæti því talið samtals 32 naut.

Rétt er að benda á að ný naukskrá hefur verið tekin í notkun á vefnum og er slóðin [www.nautaskra.net](http://www.nautaskra.net). Þar er hægt að

raða nautum eftir nafni, númerum og einkunnum auk þess sem hægt er að leita eftur nöfnum, númerum og fæðingarbúi. Þetta eru nokkrar af þeim nýjungum sem er að finna í nýju skránni sem er þó nokkuð breytt hvað útlit snertir. Upplýsingar um 2005 nautin er að finna á [www.nautaskra.net](http://www.nautaskra.net) auk þess sem ungnautaspjöld fyrir þau voru send út í vetur.

Í vetur hefur framboð nautkálfa á stöð verið í minna lagi hér sunnanlands, m.v. fyrri ár, en gott annars staðar á landinu. Ég vil því eindregið hvetja kúabændur hér á Suðurlandi til þess að tilkynna um nautkálfa undan kúm á nauksmæðraskrá og nauksfeðrum sem og efnilegum kvígum og ungum kúm þó svo þær hafi ekki enn fengið kynbótamat.

Verið er að taka nautkálfa undan eftirtöldum nautum: Hersir 97033, Rosi 97037, Glanni 98026, Fontur 98027, Umbi 98036, Prasi 98052, Pollur 99008 og Laski 00010. Þá geta kálfar undan eldri nauksfeðrum komið til greina.

Mælst er til þess að kúr á nauksmæðraskrá og efnilegar ungvápur og kvígur verði sæddar með einhverju eftirtalinnna nauta: Hersir 97033, Rosi 97037, Glanni 98026, Laski 00010, Gosi 00032 og Náttfari 00035. Rétt er þó að hafa í huga að nota Gosa 00032 og Náttfara 00035 eingöngu á kúr sem eru háar í próteini.

Í þessu sambandi er rétt að hafa í huga að hægt er að nálgast ætternisspá þeirra gripa sem ekki hafa fengið kynbótamat á [www.huppa.is](http://www.huppa.is). Þeir sem eru með aðgang að [www.bufe.is](http://www.bufe.is) geta notað sama aðgangs- og lykilorð. Æskilegt er að kvígur og ungar kúr með 117 eða herra í ætternisspá séu sæddar með nauksföður með það í huga að tilkynna um nautkálfa á stöð í fyllingu tímans.

Guðmundur Jóhannesson

## Álag á sumarslátrun 2007

Sumarið 2007 verður greitt álag á dilkslátrun samkvæmt eftirfarandi töflu. Einungis er greitt út á flokka E-R og O 1, 2, 3 og 3+.

Vika 23-32: 1.300 kr/dilk

Vika 33: 1.100 kr/dilk

Vika 34: 800 kr/dilk

Vika 35: 500 kr/dilk

Vika 36: 200 kr/dilk

Bændasamtök Íslands sjá um greiðslu álagsins til bænda og verður það greitt í einu lagi fyrir lok október með sama hætti og beingreiðslur.

## Betri nýting sjálfvirkar mjaltatækni - Lykiltölur við notkun mjaltapjóna -

Við framleiðslu mjólkur þarf að hafa marga þætti í huga enda um flókið og margslungið framleiðsluferli að ræða. Á undanförunum árum hafa margir bændur tæknivætt framleiðsluna meir en áður hefur þekkt, m.a. með því að fjárfesta í mjaltapjóni eða sjálfvirkri mjaltatækni (SMT). Þó svo fjárfest sé í mjaltapjóni og þurfi ekki lengur að mjólka tvisvar sinnum á dag þá má ekki gleyma þeim þáttum sem áhrif hafa á framleiðsluna og þar með afkomu búans. Þar gildir eins og við alla mjólkurframleiðslu að reyna að ná sem mestu út úr þeirri aðstöðu sem búið hefur yfir að ráða og því brýnt að gera sér gein fyrir hvar hægt er að gera betur í framleiðsluferlinum.

Pau bú sem tekið hafa upp SMT ættu einkum og sér í lagi að horfa á rekstrartölur búans og nýta til þess hjálpartæki eins og rekstrargreiningu og samanburð við önnur bú með sömu

Ef það eru margir „tímapjófar“ í kerfinu má oft sjá:

- \* Lítil mjólk/dag/mjaltapjón
- \* Lítil „hvíldartími“
- \* Lítið meðalmjólkurflæði (<1,6 kg/mín.)

tækni. Þannig er betur hægt að gera sér grein fyrir hver munurinn „bestu“ og „lökustu“ búunum liggur og hvar gera má betur. Það má heldur ekki gleyma því að lágmörkun kostnaðar er ekki alltaf rétta leiðin. Oft getur verið hagkvæmt að eyða aðeins meiru í einhvern rekstrarlið sem þá skilar enn meiritekjum á móti. Mjólkurgæði, fóður- og fjármagnskostnaður eru dæmi um þætti þar sem oft er hægt að bæta reksturinn með tiltölulega einföldum aðgerðum.

Fyrir bú með SMT er mikilvægt að líta á lykiltölur eins og nýtingu mjaltapjónsins eða –pjónanna. Aðalforsenda þess að SMT skili árangri er að tæknin virki vel og mjólki kýrnar án vandkvæða eins og raunin er í langflestum tilvikum.

Sá vandi sem bú með SMT glíma við liggur kannski einna helst í takmarkaðri afkastagetu tækninnar. Einn mjaltapjón annar ekki nema takmörkuðum fjölda kúa meðan að tiltölulega auðvelt er að auka afköst t.d. hefðbundinna mjaltabása með því að mjólka fleiri kýr. Með því að nýta afkastagetuna betur eykur maður mjólkurmagnið og þar með tekjurnar án þess að kostnaðurinn stigi að sama skapi. Það er því góð þumalfingurregla að horfa á nýtingu hvers mjaltapjóns fyrir sig og hver hámarksafkastagetan er. Lykiltalan þar er kg mjólkur á dag á mjaltapjón. Fyrir íslenskar kýr er ekki óraunhæft að ætla að sú tala liggja á bilinu 1.200-1.400 kg á dag.

Nokkrir þættir hafa áhrif á nýtinguna. Til þess að gera sér góða grein fyrir henni er nauðsynlegt að nokkrar lykiltölur á reiðum höndum eins og fjölda mjólkandi kúa, fjölda mjalta á dag, tímafjöldi án mjalta á dag og mjólkurflæðið (kg mjólkur á mínútu).

Ef eitthvað er athugavert við umferð kúnna má vænta:

- \* Lítil mjólk/dag/mjaltapjón
- \* Mikill „hvíldartími“ (>5 tímar/dag)
- \* Fáar mjaltir
- \* Fáar frávísanir (<30/mjaltapjón/dag)

Afkastagetuna og nýtinguna má oft auka með því að skoða einstakar kýr og finna út hvaða kýr eru að eyða mestum tíma í mjaltapjóninum. Þetta geta verið kýr sem eru lengi að mjólkast eða illa gengur að setja mjaltatækin á. Kýr sem eru

Ef eitthvað er athugavert við kerfisstillingarnar má oft sjá:

- \* Lítil mjólk/dag/mjaltapjón
- \* Mikill „hvíldartími“ (>5 tímar/dag)
- \* Fáar mjaltir
- \* Margar frávísanir (>80/mjaltapjón/dag)

lengi að mjólkast finnur maður með því að skoða mjólkurflæði einstakra kúa og bera saman við aðrar kýr í hjörðinni. Annað hvort losar maður sig við þær eða minnkar mjaltatíðnina hjá þeim þannig að þær komi sjaldnar inn til mjalta og eyði þannig minni tíma í mjaltapjóninum. Reikna má með að mjólkurflæði hjá meðalkúnni sé í kringum 1,7 kg/mín. Dæmi eru um mjólkurflæði um og yfir 3,0 kg/mín. og jafnvel meira en hins vegar má einnig finna kýr sem mjólkast mjög hægt, með mjólkurflæði niður í 0,3 kg/mín.

En það er ekki bara mjaltatími kúnna sem hefur áhrif á afkastagetuna og nýtinguna. Umferð kúnna um fjósið, stillingar kerfisins og fjöldi kúa sem hefur aðgang að mjaltapjóninum hafa einnig áhrif. Ef umferð kúnna um fjósið og í mjaltir er ekki sem skyldi er ekki ólíklegt að eitthvað sé athugavert við fóðrunina. Það er því rétti staðurinn til þess að hefja leitina að orsökunum en kýr sem eru fóðraðar í samræmi við þarfir liður betur og þær mjólka meira. Einnig getur verið

að stýrð umferð henti ekki ef um það er að ræða eða þá að stýringin er ekki rétt stillt og virkar því ekki eins og til er ætlast.

Stillingar kerfisins geta einnig verið rangar og þá oftast á þann veg að kýrnar fá ekki að koma nægilega oft til mjalta. Þetta er best að sjá á fjölda frávisana frá mjöltum. Séu þær fleiri en 80 á dag er líklegt að kýrnar fái ekki að koma nægilega oft í mjaltir eða þá að þær eru of margar um hvern mjaltþjón. Ráðið við því er einfalt – leyfa kúnum að mæta oftar til mjalta eða það sem kann að vera eilítið flóknara í framkvæmd - fækka kúnum.

Í einhverjum tilvikum kann mjaltþjónninn/arnir að vera vannýttir. Þetta á nánast eingöngu við um þau bú sem eru með færri kýr en tæknin annar. Gera má ráð fyrir að hver mjaltþjónn anni á bilinu 55-60 mjólkandi kúm með góðu móti. Séu kýrnar færri er aðeins um eitt að ræða vilji maður nýta tæknina betur – fjölga kúnum ef það hentar aðstæðum á viðkomandi bú.

En við hvað er átt þegar talað er um mjaltatíma og mjólkurflæði og er munur á hvernig mismunandi tegundir mjaltþjóna reikna þessi gildi?

Þegar rætt er um mjaltatíma er átt við tímann frá því þegar kýrin byrjar að selja (mjólkurflæði hefst) og þar til síðasta spenahylkið hefur verið tekið af.

Mjólkurflæði er oftast reiknað með annarri hvorri eftirtalinna aðferða:

Annars vegar sem heildarmagn mjólkur í viðkomandi mjöltum deilt með mjaltatímanum einum. Þar er þvottatíminn og sá tími sem tekur þjóninn að setja spenahylkin á ekki tekin með og er því í reynd mjög góður mælikvarði á hversu hratt kýrin mjólkast, þ.e. selur vel. Þarna er ekki óalgengt að sjá gildi upp á 1,0 kg/mín. til 2,5 kg/mín. Á þennan hátt reiknar t.d. Lely mjaltþjónnin mjólkurflæði.

Ef SMT er vannýtt má sjá:

- \* Lítil mjólk/dag/mjaltþjón
- \* Mikill „hvíldartími“ (>5 tímar/dag)
- \* Hátt meðalmjólkurflæði (>2,0 kg/mín.)

Hins vegar er um að ræða að mjólkurflæðið er reiknað sem heildarmagn mjólkur í viðkomandi mjöltum deilt með heimsóknartímanum, þ.e. mjaltatímanum að viðbættum þvottatíma og þeim tíma sem tekur að setja spenahylkin á og taka af. Með þessari aðferð er í reynd verið að taka tillit til fleira en eingöngu hversu hratt kýrin mjólkast. T.d. er þess að vænta að óþekkar kýr og kýr með utarlega setta spena, sem mjaltþjónninn á erfitt með að finna, fái lægri gildi þarna þó svo að þær mjólkist hratt eftir að mjólkurflæði hefst. Þarna eru algeng gildi upp á 0,2 kg/mín. til 2,0 kg/mín. DeLaval gefur mjólkurflæði upp á þennan hátt.

Það er því að mörgu að hyggja þó svo ekki þurfi að mjólka tvisvar á dag með SMT. Með góðu eftirliti og –fylgni má ná miklu út úr þessari tækni, bæta reksturinn og þar með afkomu búans. Lykilatriðið þar er að fylgjast vel með og bregðast rétt og fljótt við því sem úrskaiðis fer.

Guðmundur Jóhannesson

## Starfsmannahald

Valdimar Bjarnason lét af störfum hjá Búnaðarsambandinu um miðjan júní. Valdimar hefur starfað við rekstrarráðgjöf og rekstrargreiningar frá 1. september 2003 og eru honum hér með þökkuð vel unnin störf.

Margrét Ingjaldsdóttir frá Ferjunesi hóf störf hjá Búnaðarsambandinu að loknu B.Sc. námi í búvísindum frá Landbúnaðarháskóla Íslands um miðjan maí sl. Margrét mun koma að rekstrargreiningum, gerð rekstraráætlana og vinna við bændabókhalda ásamt fleiri störfum sem til falla fyrst um sinn.

Skafti Bjarnason tók við umsjón bændabókhaldsins frá 1. júní.

María Karen Ólafsdóttir hefur fengið leyfi frá störfum fram til áramóta.

Fanney Ólöf Lárusdóttir sauðfjárræktarráðunautur kemur úr fæðingaorlofi á miðju sumri.

# Sómi



Búnaðarsamband Suðurlands fór af stað með átaksverkefni í sauðfjárrækt sumarið 2001 er hlaut nafnið Sómi. Markmið verkefnisins er að bæta rekstrarafkomu sauðfjábúa og aðstoða bændur við að ná færni í skipulögðum vinnubrögðum við bústjórnina. Í verkefninu er jafnframt sett það markmið að með þátttöku nái bóndi að uppfylla þau skilyrði sem sett eru í gæðastýrðri sauðfjárframleiðslu samkvæmt núgildandi sauðfjársamningi. Með Sóma er reynt að aðstoða sauðfjårbændur við að hafa gott yfirlit yfir rekstur á sínu búi og gera þeim auðveldara fyrir að taka framtíðarákvarðanir. Þau gögn sem nýtt eru við verkefnið eru þau sem þegar eru fyrir hendi, s.s. ársreikning búsin og sauðfjárskýrsluhald. Farið er með gögn frá hverju búi sem trúnaðarmál.

## Verklag:

● Bóndi og Búnaðarsamband Suðurlands gera í upphafi 3-5 ára skriflegan samning um að bóndinn láti af hendi öll gögn sem Búnaðarsambandið þarf til að leysa verkefnið og jafnframt um greiðslu fyrir þjónustuna. Samningurinn endurnýjast sjálfkrafa um eitt ár í senn nema honum sé sagt upp skriflega.

● **Rekstrargreining.** Er gerð árlega er byggir á bókhaldi búsin, þ.e. ársreikningi og sauðfjárskýrsluhaldi. Einkum er horft á tekjur og gjöld á hverja vetrarfóðraða kind og fundnir veikir og sterkir þættir í búrekstrinum. Samanburður er gerður á rekstri búsin milli ára og sett upp á myndrænan hátt. Með því móti er hægt að sjá hvert hver rekstrarþáttur stefnir.

● **Rekstraráætlun.** Að lokinni rekstrargreiningu er gerð rekstraráætlun til 5 ára sem tekur mið af framleiðslustöðu, rekstrarmarkmiðum, fyrirhuguðum framkvæmdum og fjárfestingum með hliðsjón af niðurstöðum rekstrargreiningarinnar. Gott er að nota rekstraráætlunina til að sjá hvernig búreksturinn er í stakk búinn til að greiða af núverandi skuldum eða hvort og þá hvernig hann er í stakk búinn til að ráða við fyrirhugaða fjárfestingu. Gott er að nota rekstraráætlunina til þess að sjá hvernig búreksturinn breytist náist sett rekstrarmarkmið.

● **Aðgerðaráætlanir að eigin vali:** Bóndinn getur valið um tvær aðgerðaráætlanir sem eru innifaldar í verkefninu og árgjaldi þess.

○ **Áburðaráætlun** sem byggir á hey- og jarðvegssýnum sem tiltæk eru auk upplýsinga frá bónda.

○ **Græn fóðuráætlun** og leiðbeiningar um **beit og beitar-skipulag.** Aðstæður á búinu skoðaðar, hvort æskilegt er að bata lömb á græn fóðri. Farið yfir beit og beitar-skipulag, horft til hvort hægt er að auka fallþunga með nákvæmara beitar-skipulagi.

○ **Fóðuráætlun.** Markmið að auka frjósemi og heilsufar

fjárins sem leiðir til aukinna afurða byggt á hirðingar- og/eða heysýnum.

○ **Kynbætur sauðfjár.** Skoðað hver staða búsin er, kynbótamarkmið sett í kjölfarið varðandi afurðir, fallþunga, vaxtarlag og fitu. Áætlun gerð um hvernig hægt er að ná settum markmiðum.

○ **Bætt frjósemi.** Reynsla undanfarinna ára skoðuð, hvernig staðið hefur verið að fengiendi og hvort æskilegt er að breyta einhverju. Horft til að kynbæta fyrir aukinni frjósemi.

○ **Landbótaáætlun.** Samkvæmt reglugerð um gæðastýrða sauðfjárframleiðslu 13.gr. skulu framleiðendur hafa aðgang að nægu nýtanlegu beitilandi fyrir búfé sitt. Sá framleiðandi sem ekki uppfyllir skilyrði um beitarnýtingu þarf að gera landbótaáætlun til að öðlast rétt til álagsgreiðslna. Landbótaáætlunin þarf að vera samþykkt af Landgræðslu ríkisins.

● **Kostnaður.** Gera má ráð fyrir að árlegur kostnaður bónda fyrir efnagreiningar á hirðingarsýnum sé 4.000 kr/sýni án vsk. og 3.000 kr/sýni án vsk. á jarðvegssýnum. Sá bóndi sem gerir landbótaáætlun fyrir sína jörð getur þurft að kaupa sér loftmynd af jörðinni sem kostar ca. 30.000 - 35.000 kr. Hægt er að sækja um framlag til þróunarverkefna og jarðabóta á lögbýlum við gerð landbótaáætlunar. Æskilegt er einnig að hafa tunkort við hendina við gerð áburðaráætlunnar.

Nánari upplýsingar og skráning í Sóma er hjá Póreyju Bjarnadóttur,  
netfang: thorey@bssl.is S: 470-8083 / 487-4818.

## Síðsumarsýningu kynbóta-hrossa seinkað

Síðsumarsýningu kynbóta-hrossa á Gaddastaðflötum hefur verið seinkað og verður dagana 27. til 31. ágúst. Ef þátttaka verður meiri en búist er við verður bætt við dögum. Ástæða seinkunnarinnar er heimsmeistaramót íslenska hestsins sem haldið verður í Hollandi dagana 6. til 12. ágúst. Tekið verður við skráningum dagana 15. til 17. ágúst á skrifstofu Búnaðarsambandsins í síma 480-1800. Einnig er hægt að skrá hross til sýningar á heimasíðu Búnaðarsambandsins, [www.bssl.is](http://www.bssl.is).

Varðandi reglur um kynbótasýningar er þann fróðleik að finna á heimasíðu Búnaðarsambandsins [www.bssl.is](http://www.bssl.is).

Halla Eygló Sveinsdóttir

# Sauðfjárrækt

## Niðurstöður kjötmatshluta skýrsluhaldsins árið 2006

Niðurstöður skýrsluhaldsins í sauðfjárrækt fyrir árið 2006 liggja nú fyrir. Hér verður aðeins farið yfir kjötmatshluta skýrsluhaldsins þar sem engar niðurstöður voru komnar um þann hluta á fræðslufundinum fyrr í vor.

**Tafla 1. Gæðaflokkun og fallþungi dilka í sauðfjárræktarfélagunum haustið 2006**

| Félag                     | Fjöldi dilka   | Fallþ. kg   | Einkunn fyrir |             | Hlutfallið Gerð/fita |
|---------------------------|----------------|-------------|---------------|-------------|----------------------|
|                           |                |             | Gerð          | Fitu        |                      |
| Lónsmanna                 | 2.870          | 14,8        | 7,99          | 6,54        | 1,22                 |
| Nesjahrepps               | 4.802          | 15,0        | 8,37          | 6,60        | 1,27                 |
| Mýrahrepps                | 2.394          | 15,5        | 8,63          | 6,83        | 1,26                 |
| Borgarhafnarhr.           | 3.257          | 15,7        | 8,61          | 6,79        | 1,27                 |
| Öræfinga                  | 3.661          | 16,2        | 8,50          | 6,76        | 1,26                 |
| <b>A-Skaftafellss.</b>    | <b>16.984</b>  | <b>15,4</b> | <b>8,42</b>   | <b>6,69</b> | <b>1,26</b>          |
| Efling                    | 2.776          | 16,1        | 8,53          | 7,04        | 1,21                 |
| Drifandi                  | 5.041          | 16,2        | 8,93          | 6,86        | 1,30                 |
| Skaftártunguhr.           | 5.937          | 16,2        | 8,94          | 6,90        | 1,30                 |
| Álftavershr.              | 2.696          | 15,7        | 8,20          | 6,88        | 1,19                 |
| Hvammshr.                 | 2.338          | 16,8        | 8,93          | 7,00        | 1,28                 |
| Roði                      | 2.446          | 15,4        | 8,05          | 6,15        | 1,31                 |
| Leiðvallahr.              | 2.425          | 14,5        | 7,24          | 5,94        | 1,22                 |
| <b>V-Skaftafellss.</b>    | <b>23.659</b>  | <b>15,9</b> | <b>8,54</b>   | <b>6,74</b> | <b>1,27</b>          |
| Jökull                    | 1.715          | 16,3        | 9,04          | 7,12        | 1,27                 |
| Vestur-Eyjafjalla         | 3.211          | 14,9        | 7,94          | 6,82        | 1,16                 |
| Kyndill                   | 1.538          | 14,4        | 7,08          | 6,21        | 1,14                 |
| Vestur-Landeyja           | 2.560          | 15,8        | 8,18          | 6,88        | 1,19                 |
| Hnífill                   | 4.030          | 15,7        | 8,40          | 6,56        | 1,28                 |
| Rangárvallahr.            | 3.163          | 15,7        | 7,98          | 6,55        | 1,22                 |
| Landmanna                 | 4.201          | 15,9        | 8,96          | 7,12        | 1,26                 |
| Hringur                   | 2.037          | 15,4        | 7,62          | 6,60        | 1,15                 |
| <b>Rangárvallas.</b>      | <b>22.455</b>  | <b>15,6</b> | <b>8,24</b>   | <b>6,76</b> | <b>1,22</b>          |
| Villingaholtshr.          | 716            | 16,6        | 9,42          | 7,38        | 1,28                 |
| Gaulverjabæjarhr.         | 170            | 17,5        | 9,38          | 7,18        | 1,31                 |
| Stokkseyrarhr.            | 260            | 18,9        | 11,28         | 8,02        | 1,41                 |
| Hraungerðishr.            | 1.320          | 17,5        | 10,13         | 7,70        | 1,32                 |
| Skeiðahrepps              | 1.261          | 15,8        | 9,16          | 6,49        | 1,41                 |
| Gnúpverjahl.              | 1.484          | 17,5        | 9,47          | 7,72        | 1,23                 |
| Hrunamannahr.             | 3.475          | 16,7        | 9,24          | 7,07        | 1,31                 |
| Biskupstungnahr.          | 241            | 18,1        | 9,27          | 6,76        | 1,37                 |
| Dalur                     | 733            | 16,5        | 8,90          | 7,02        | 1,27                 |
| Barmur                    | 3.181          | 16,3        | 8,01          | 6,70        | 1,20                 |
| Þingvallsveitar           | 1.766          | 14,9        | 8,04          | 6,09        | 1,32                 |
| <b>Árnessýsla</b>         | <b>14.607</b>  | <b>16,5</b> | <b>8,95</b>   | <b>6,97</b> | <b>1,28</b>          |
| <b>Suðurl. + A-Skaft.</b> | <b>77.705</b>  | <b>15,8</b> | <b>8,50</b>   | <b>6,78</b> | <b>1,25</b>          |
| <b>Landið allt</b>        | <b>449.433</b> | <b>16,0</b> | <b>8,34</b>   | <b>6,73</b> | <b>1,24</b>          |

Tafla 1 sýnir gæðaflokkun og fallþunga dilka í sauðfjárræktarfélagunum á Suðurlandi og Austur-Skaftafellssýslu haustið 2006. Þar sést að meðalfallþunginn og meðal gæðaflokkunin fyrir Suðurland og A-Skaft er svipað og landsmeðaltalið. Mesti fallþunginn var í Sf. Stokkseyrarhrepps 18,9 kg, næst á eftir því kom Sf. Biskupstungnahrepps með 18,1 kg. Besta gerðin var í Sf. Stokkseyrarhrepps 11,28 en Sf. Hraungerðishrepps kom næst með gerðina 10,13. Hagstæðasta einkunnin fyrir fitu var í Sf. Leiðvallahrepps 5,94 og næst á eftir þeim kom Sf. Þingvallsveitar með 6,09 stig. Besta hlutfallið milli gerðar og fitu var í Sf. Skeiðahrepps og Sf. Stokkseyrarhrepps 1,41, en næst á eftir þeim kom Sf. Biskupstungnahrepps með hlutfallið 1,37. Hlutfallið milli gerðar og fitu segir mikið til um hve vel dilkurinn er að flokkast m.t.t þessara tveggja þátta. Æskilegast er að hlutfallið sé hærra en 1,0, þar sem gerðarflokkunin á alltaf að vera hærri en fituflokkunin.

Eins og sést í töflu 2 er gæðaflokkunin á dilkunum alltaf að batna ár frá ári. Gerðarflokkunin á Suðurlandi er alltaf aðeins lægri en landsmeðaltalið nema síðastliðið ár (2006). Fituflokkunin er að sama skapi hærri en landsmeðaltalið öll árin nema árið 2006. Stökkið í gerðarflokkuninni er mikið bæði á landsvísu og á Suðurlandi einu. Austur-Skaftafellssýsla er ekki inn í tölunum í töflu 2.

**Tafla 2. Gæðaflokkun á dilkakjöti á Suðurlandi og landinu öllu á árunum 2003-2006.**

|           | Gerð | Fita | Fjöldi  |
|-----------|------|------|---------|
| Suðurland |      |      |         |
| 2003      | 7,70 | 7,46 | 46.009  |
| 2004      | 7,73 | 7,26 | 58.378  |
| 2005      | 7,83 | 7,06 | 53.260  |
| 2006      | 8,53 | 6,80 | 60.721  |
| Landið    |      |      |         |
| 2003      | 7,80 | 6,98 | 356.210 |
| 2004      | 7,72 | 6,71 | 451.694 |
| 2005      | 8,02 | 6,75 | 409.352 |
| 2006      | 8,34 | 6,73 | 449.433 |

Yfirlitsskýrslurnar fyrir sýslurnar fjórar árið 2006 er nú hægt að nálgast á heimasíðu Búnaðarsambandsins [www.bssl.is](http://www.bssl.is) undir liðnum sauðfjárrækt. Einnig er hægt að nálgast töflu 1 á sama stað á heimasíðu Búnaðarsambandsins.

Sauðfjárræktarráðunautar Bssl.

# HEYVINNUTÆKI



rúllubindivélar, fastkjarna og lauskjarna, með eða án 3Dpack plastsparnaðarbúnaði

Eigum fyrirliggjandi heyvinnutæki í öllum stærðum og gerðum



**POTTINGER** sláttuvélar



**POTTINGER** múgavélar



**POTTINGER** heyhleðsluvagnar



**POTTINGER** heybyrlur

**JÖTUNN • VÉLAR** ehf.

*Stærsti innflytjandi dráttarvéla á Íslandi*

Jötunn Vélar hf - Austurvegur 69 - 800 Selfoss - Sími: 480 0400 - Fax: 482 4108 - [www.jotunn.is](http://www.jotunn.is)

FRÉTTABRÉF  
BÚNAÐARSAMBANDS  
SUÐURLANDS

Ritstjórn: Jóhannes Hr. Símonarson • Runólfur Sigursveinsson • Guðmundur Jóhannesson.  
Ábyrgðarmaður: Sveinn Sigurmundsson  
Sími 480 1800 • Fax 480 1818 • Netfang: [bssl@bssl.is](mailto:bssl@bssl.is) • Vefslóð: [www.bssl.is](http://www.bssl.is) • ISSN 1605-7546  
Prentun: Prentmet Suðurlands